ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՏԵՂԱԿԱԼ

08.12.2020թ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ
ՊԱՐՈՆ ԱՐԱՐԱՏ ՄԻՐԶՈՅԱՆԻՆ

Հարգելի՛ պարոն Միրզոյան,

Ղեկավարվելով ՀՀ Սահմանադրության 109-րդ, «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՀՀ սահմանադրական օրենքի 65-րդ և 67-րդ հոդվածներով, օրենսդրական նախաձեռնության կարգով Ձեզ ենք ներկայացնում «Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքում փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը և խնդրում սահմանված կարգով այն դնել շրջանառության մեջ:

Գրությանը կից ներկայացնում ենք՝

- նախագիծը (հիմնական զեկուցող՝ Վահե Էնֆիաջյան)
- նախագծի ընդունման հիմնավորումը,
- գործող օրենքի փոփոխվող հոդվածի մասին տեղեկանքը:

ՀԱՐԳԱՆՔՈՎ՝

ՎԱՀԵ ԷՆՖԻԱՋՅԱՆ // 094

ՆԱԻՐԱ ԶՈՀՐԱԲՅԱՆ // 114

ԻՎԵՏԱ ՏՈՆՈՅԱՆ // 095

ՆԱԽԱԳԻԾ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔՐԵԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. Հայաստանի Հանրապետության 2003 թվականի ապրիլի 18 ՀՕ-528-Ն քրեական օրենսգրքի (այսուհետ՝ Օրենսգիրք) 299-րդ հոդվածի 1-ին մասում «տասից տասնհինգ տարի ժամկետով» բառերը փոխարինել «քսան տարի ժամկետով կամ ցմահ ազատազրկմամբ»:

Հոդված 2. Օրենսգրքի 302-րդ հոդվածում «ութից տասնհինգ տարի ժամկետով» բառերը փոխարինել « տասնհինգից քսան տարի ժամկետով»:

Հոդված 3. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

ՀՀ քրեական օրենսգրքում փոփոխություն կատարելու նախագծի վերաբերյալ

Ընթացիկ իրավիճակը և իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը

Պետական դավաճանությունը առանձնապես ծանր հանցագործություն է, որ վնասում է պետության սուվերենությանը, ազգային ինքնիշխանությանը, տարածքային ամբողջականությանը, անձեռնմխելիությանը և արտաքին անվտանգությանը: Հաշվի առնելով պետական դավաճանության և լրտեսության ծայրահեղ վտանգավորությունը պատերազմական գործողությունների մեջ գտնվող երկրի համար մասնավորապես ռազմական դրության պայմաններում անհրաժեշտություն է առաջանում վերանայել ներկայիս կարգավորումները և սահմանել խստագույն պատիժ:

2020թ սեպտեմբերի 27-ից սկսած՝ Ադրբեջանի կողմից Թուրքիայի ռազմաքաղաքական աջակցությամբ Արցախի Հանրապետության նկատմամբ սանձազերծված լայնածավալ ռազմական ագրեսիայի արդյունքում ի հայտ եկան պետական դավաճանության կամ լրտեսության դեպքեր՝ ի ցույց դնելով իրավական կարգավորումներում առկա բացերը:

Վերոնշյալ դեպքերը ցույց են տալիս, որ ներկայիս կարգավորումները չեն կանխարգելում պետական դավաճանության կամ լրտեսության իրականացումը, այդ իսկ պատճառով անհրաժեշտություն է առաջանում որպես կանխարգելող գործոն սահմանել ՀՀ քրեական օրենսգրքով սահմանված խիստ պատժի չափը՝ քան տարի ազատազրկում կամ ցմահ ազատազրկում:

Պետական դավաճանության լրտեսության ձևի և լրտեսության հանցագործության կազմի օբյեկտիվ կողմը համընկնում է միմյանց, միայն սուբյեկտներն են տարբեր: Ըստ այդմ, երբ այդ արարքը կատարում է ՀՀ քաղաքացին, վրա է հասնում հայրենիքի դավաճանության պատասխանատվությունը (299 հոդված), իսկ երբ նույն արարքը

կատարում է արտերկրի քաղաքացին կամ քաղաքացիություն չունեցող անձը, առաջանում է լրտեսության հանցագործության քրեական պատասխանատվությունը (302 հոդված): Դրանով է պայմանավորված երկու հոդվածներում միաժամանակ փոփոխությունների իրականացումը, սակայն հաշվի առնելով սուբյեկտների տարբերությունը՝ նախատեսելով տարբեր պատժաչափեր:

Պետական դավաճանության համար որպես կանոն ամենադաժան պատիժն է սահմանվում: Պատմության մեջ կարելի է հանդիպել պետական դավաճանության ամենածանր պատժին՝ մահապատժին:

Ընդ որում, ուսումնասիրել ենք նաև պետական դավաճանության և լրտեսության համար սահմանված պատիժների միջազգային փորձը և ակնհայտ է դարձել, որ դրանց համար մի շարք այլ երկրներում սահմանված են առավել ծանր պատիժներ՝ ի տարբերություն Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքի սահմանած պատիժներրի:

Առաջադիմական երկրների քրեական օրենսգրքերում պետական դավաճանության համար սահմանվում է բարձրագույն պատիժը:

Այսպես, *Անգլիայում* պետական դավաճանություն է համարվում պետության անվտանգության դեմ իրականացրած հանցագործությունը, որի համար սահմանվում է պատիժ՝ հինգ տարուց մինչև ցմահ ազատազրկում:

Իսրայելում պետական դավաճանության համար սահմանված է խստագույն պատիժ, այն գործողությունը, որը վնասում է պետության սուվերենությանը և անվտանգությանը պատժվում է ցմահ ազատազրկմամբ կամ սահմանվում է մահապատիժ:

Ռուսաստանի Դաշնության արտաքին ավտանգության դեմ կատարված գործողությունը և լրտեսությունը պատժվում է տասներկուսից քսան տարի ազատազրկմամբ 500 000 ռուբլի (3.121.317 ՀՀ դրամի) չափ տուգանքով:

Ֆրանսիայում այլ պետությունների ներկայացուցիչների հետ հարաբերությունների ստեղծումը և պահպանումը Ֆրանսիայի դեմ ռազմական գործողություններ կամ ագրեսիայի ակտ առաջացնելու նպատակով պատժվում է 30 տարվա ազատազրկմամբ:

Իրավական ակտի ընդունման արդյունքում ակնկալվող արդյունքը

Նախագծի ընդունման արդյունքում ՀՀ անվտանգությունը և ինքնիշխանությունը վտանգի ենթարկող մի շարք հանցագործությունների դեպքում կնախատեսվեն առավել խիստ և համաչափ պատիժներ ՝ ստեղծելով անհրաժեշտ նախադրյալներ նման ծանրագույն վնաս հասցնող դեպքերը կանխելու և զգոնությունը բարձրացնելու համար:

Տեղեկանք

Փոփոխվող հոդվածների վերաբերյալ

Հոդված 299. Պետական դավաճանությունը

1. Պետական դավաճանությունը՝ թշնամու կողմն անցնելը, լրտեսությունը, օտարերկրյա պետությանը կամ օտարերկրյա կազմակերպությանը կամ դրանց ներկայացուցիչներին պետական գաղտնիք հանձնելը կամ թշնամական գործունեություն իրականացնելու համար այլ օգնություն ցույց տալը, որը կատարել է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացին՝ ի վնաս Հայաստանի Հանրապետության ինքնիշխանության, տարածքային անձեռնմխելիության կամ արտաքին անվտանգության՝

պատժվում է ազատազրկմամբ՝ ~~տասից տասնհինգ տարի ժամկետով~~ *քսան տարի ժամկետով կամ ցմահ ազատազրկմամբ* ՝ գույքի բռնագրավմամբ կամ առանց դրա:

2. Սույն հոդվածով, ինչպես նաև սույն օրենսգրքի 302-րդ հոդվածով նախատեսված հանցանքներ կատարած անձն ազատվում է քրեական պատասխանատվությունից, եթե նա, իշխանության մարմիններին կամովին հայտնելով կամ այլ ձևով, օժանդակել է հետագա վնասը կանխելուն, և եթե նրա գործողություններն այլ հանցակազմ չեն պարունակում:

Հոդված 302. Լրտեսություն

Օտարերկրյա պետությանը, օտարերկրյա կազմակերպությանը կամ դրանց ներկայացուցիչներին պետական գաղտնիք պարունակող տեղեկություններ հանձնելը կամ հանձնելու նպատակով դրանք հավաքելը, հափշտակելը կամ պահելը, ինչպես նաև օտարերկրյա հետախուզության առաջադրանքով այլ տեղեկություններ հանձնելը կամ դրանք հավաքելը Հայաստանի Հանրապետության ինքնիշխանությանը, տարածքային անձեռնմխելիությանը կամ արտաքին անվտանգությանն ի վնաս օգտագործելու համար, եթե այդ գործողությունները կատարվել են օտարերկրյա քաղաքացու կամ քաղաքացիություն չունեցող անձի կողմից՝ պատժվում են ազատազրկմամբ ՝ ~~ութից տասնհինգ~~ *տասնհինգից քսան* տարի ժամկետով :